

Tereza Novotná
Kroměříž
15 let

Tak už přestaň bulet, Judito

Kamil mě pozval na svou premiéru. *Romeo a Julie*. Klasika. Nic těžkého. Jistota pro Národní i divadelní kroužek na základní škole. Pro jeden ze souborů jakbysmet. Nicméně jsem přišla podpořit svého kamaráda, který dostal první velkou roli. Jak jinak než Romea, vždyť Kamil je hrozně romantický typ.

„Děkuji,“ řekla jsem paní šatnáře s šedivými vlasy, když mi pověsila kabát. Rozhlédla jsem se po foyer a hledala vchod do sálu. Lodičky mě tlačily. Měla jsem si vzít ty černé.

Místo jsem měla zarezervované v sedmé řadě sedadlo číslo třináct. Byl z něj dobrý výhled na jeviště. Setmělo se a já si konečně zula podpatky.

„Líbilo se?“ zeptal se mě Kamil po tom, co představení skončilo v divadelní kavárně.

„Byl jsi skvělý,“ pochválila jsem jsem ho, ale... „jen si myslím, že je tě na to škoda.“

Rozesmál se: „Je mě škoda na Shakespeara? Víš, o čem mluvíš, Judito?“

„Ne, takto to nemyslím,“ řekla jsem klidně. „Víš, je spousta herců, kteří hrají Romea úžasně.

Myslela jsem si, že se chceš prosadit. Vždycky jsi tvrdil, že zamilované nikdy hrát nebudeš.“ Takto je jen jeden z milionu. „Chci říct, že když jdou lidé na *Romea a Julii*, očekávají, že to bude dobré, protože to bylo ztvárněné nespočetněkrát. Režisér a herci mají dnes už předložené, co dělat, aby si publikum z divadla odneslo velkolepý zážitek.“

„Hm.“ Jenže to už mě Kamil moc nevnímal. Zaregistroval nějakého muže, jenž opíraje se o bar, popíjel ze sklenky whisky. Rychle k němu přiběhl. „Dobrý večer, pane režisére. Tak jak jste spokojen?“ zeptal se přátelsky.

„Na to se mě neptejte, Kamile,“ pousmál se. „Záleží na tom, jak se hodnotíte Vy. To Vy jste tu roli studoval ve dne v noci, věnoval jí většinu svého času a píše, Vy jste byl na jevišti,“ ukázal na něj letmo prstem. „Já mohl Vaši práci komentovat a upravovat si podle sebe při zkouškách.“

„Takže Judita měla pravdu,“ řekl si pro sebe můj kamarád.

„Nevím sice, zda Vaše slečna měla pravdu či ne, ale svůj výkon můžete teď plně posoudit pouze Vy. A pokud jste spokojený, je to více než dobré.“

To Kamila vyvedlo z přemýšlení: „Co? Jaká slečna?“

„No, říkal jste, že Judita měla pravdu,“ odpověděl režisér kapku zmateně.

„Ale ne,“ zasmál se, „myslíte jistě tamtu Juditu,“ kývl směrem ke mně, když jsem si prohlížela fotky z představeních vystavené v černých rámečcích na zdech. „Judit,“ zvolal a když jsem se otočila, pokynul mi prstem. Nemám ráda pokyny prsty. Pojď sem, udělej toto. Pouze protože jsem žena. Ale to jen tak mimochodem. Kamil to ví. Protentokrát jsem se však usmála, vyzula si boty, jelikož jsem už měla nárt a šlapku kvůli tomu, že jsem si koupila špatnou velikost, celé rozedřené tak moc, že jsem v nich nedovedla udělat ani krok. S červenými lodičkami s páskem v ruce jsem vyšla za pány umělci. Během toho se k jejich rozhovoru přidali skladatel hudby k jejich hře s hercem, jenž ztvárnil roli Parise. Podle mě hrál lépe než Romeo, ale to jsem Kamilovi samozřejmě nepřiznala. „Má dlouholetá přítelkyně Judita,“ představil mě.

„Já jsem Vašek Zák, ahoj,“ podal mi Paris zdvořile ruku. Pan skladatel byl také velmi milý. Režisér si mě chvíli zaujatě prohlížel. Mohl být tak o deset až patnáct let starší než já, měl na sobě světle modrou košili a tmavě hnědý prošíváný sako, z něhož vytáhl balíček cigaret.

Když se dlouho k ničemu neměl, slova se chopil Kamil: „Judit, pan režisér,“ řekl, „pane režisére, Judita Heřmánková.“

Režisér se usmál. „Lautner.“ Zápalil si. „Kristián Lautner.“

Rozesmálo mě to. „Bond. James Bond,“ zavtipkovala jsem.

„Brzdi... Dávej pozor, ať mi neurazíš šéfa,“ pošeptal mi Kamil. „Juditě se totiž hra nelíbila,“ změnil téma.

„To jsem přece neřekla...“ namítla jsem.

„Neřekla, ale myslíš si to,“ přerušil mě. Skákání do řeči nesnáším. A on to ví. Podle průzkumu přerušují více muži než ženy. Jen tak mimochodem.

„Opravdu?“ zeptal se režisér překvapeně. „Myslel jsem, že většina žen zbožňuje romantiku.“

„Romantiku ano, ale ne kliše. *Romea a Julii*, i když se jedná o velkolepé divadelní dílo, není těžké provést tak, aby vzniklo úžasné představení, protože tato hra zažila tolik vynikajících zpracování, že dnes nezbyvá divadelníkům nic jiného, než je doslova napodobit. Tedy pokud se nejedná o přenesení děje do moderní doby jako například v *Romeo a Julii* talentovaného Baze Luhrmanna. A proto se, kvůli nynějším hrám, stává tento krásný příběh velmi neoprávněně kliše. Protože většině tvůrcům se do svých představení nedaří vložit něco nového, unikátního. Potom se člověk nesmí divit, že si to představení užil. A to je ve všech ohledech správně, ano, ale děsí mě představa přirovnání toho k pasové výrobě. Vše stejné. Bojím se jakéhosi typu divadelní totality. ‚Tak teď to můžete dělat pouze takto, jinak končíte‘. Divadlo a koneckonců i film by mělo zůstat svobodné, nezávislé a každé věrné své originalitě,“ vysvětlila jsem svou myšlenku. Kde se ve mně vzala ta spisovnost?

Kamil se ke mně znovu naklonil: „Co to meleš za kraviny?“ Byla jsem ticho.

Režisér se krátce napil ze skleničky. „Takže se Vám hra nelíbila, slečno Judito,“ podotkl.

„Zpracování Vaší hry máte právo soudit jen a pouze Vy,“ řekla jsem a trochu se pousmála. Bavilo mě, jak nevěděl, co na to odpovědět.

Po chvíli ticha se projevil Paris: „To vypadá, že jsem jediný, kdo si myslí, že se dnešní premiéra povedla.“

„Podle mě má být klasika zachována,“ dodal skladatel.

Režisér dopil svou whisky, dokouřil cigaretu, a šel pozdravit ženu, jež ho už delší dobu bedlivě pozorovala. Vypadala našťvaně. Z dálky se na ni usmál. Potom ji políbil na tvář, něco konejšivě pronesl, vzal ji kolem ramen a společně odkráčeli po schodech do patra.

Začínala jsem se nudit. A tím také pomalu ale jistě upadat do melancholické nálady. Kavárna byla přelidněná, okna zůstávala zavřená, a někteří z nedostatku čerstvého vzduchu, i přes nepříznivé deštivé počasí odcházeli před budovu do zasněžené zimy. Kamil se s velkým zájmem věnoval sympatické blondýnce, která hrála jeho Julii, a mě nechal samotnou.

Nerada jsem je vyrušila: „Promiňte,“ omluvila jsem se slečně, která se velmi smála Kamilovu vtipu. „Já se přišla jen rozloučit,“ pokračovala jsem. Potom jsem se podívala na něho: „Kamile, dnešek jsem si vážně užila, ale už půjdu.“

„Judit, zůstaň,“ přemlouval mě, „je ještě příliš brzy. A já Vás chtěl seznámit,“ pousmál se na blondýnku.

„Omlouvám se, ale jsem unavená. Myslím, že už by se mnou nebyla žádná zábava... Snad někdy příště.“

„To mě zajímá kdy, když v neděli odjíždíš,“ pronesl našťvaně. „Dobře,“ řekl nakonec smířlivě. „Tak tě aspoň vyprovodím.“

„Ne,“ zastavila jsem ho. „Nenechte se rušit. Východ najdu sama,“ usmála jsem se. „Oba dva jste hráli báječně.“ Julie se po mé lichotce začervenala.

V šatně jsem potkala Parise, tedy – Vaška. „Už jdeš? Tak brzo?“

„Přesně na to samé se mě ptal Kamil.“

„Tak vidíš, že bys měla ještě zůstat,“ naléhal. „Kam v pátek večer spěcháš?“ zeptal se, když mi gentlemany držel kabát při oblékání.

„Do postele. Myslím, že pro dnešek toho bylo dost.“ Vsunula jsem ruce do rukávů. „Díky.“

„Tak počkej na mě, půjdu s tebou,“ nabídl mi.

„Jsi hodný, ale to nemusíš.“

„Nemusím, ale chci. Holky by neměly chodit samy tak pozdě po městě.“

„Vždyť si před chvílí řekl, že je brzo,“ zasmála jsem se.

„Brzo na to opouštět dobře rozjetý večírek, pozdě na to procházet se venku samotná.“

„Já jdu ale rovnou domů. To zvládnou, děkuji.“ Vyšla jsem ven.

„Nazdar,“ zaslechla jsem za sebou. Vašek zněl dotčeně.

Jít v těsných lodičkách v rozmočeném sněhu byl mimořádně výborný nápad. Podpatky se mi o mezery mezi kočičími hlavami zasekávaly. Paty jsem měla tak rozedřené, že jsem potom ještě asi týden nebyla schopná pořádně našlápnout na celé chodidlo. Navíc se mi na silonce objevilo oko, snad větší než London Eye. A to jsem nebyla ani v polovině cesty na zastávku tramvaje. Sakra. Co jsem měla dělat? Kdybych nebyla blbá, zavolala bych si taxi. Ale teď? Nic mi nezbylo a já se snažila nemyslet na tu děsnou bolest a nad tím, kolik puchýřů na noze ráno najdu. Pomohlo to.

Například jsem uvažovala, kdy nastala změna a kde vznikla chyba vzhledem k mé povaze. Jako dítě jsem byla celkem normální. Aspoň mám takový pocit. Za vše, myslím, může má čím dál tím více vzrůstající averze vůči ostatním. Ne k lidem – přijde mi, že dokážu být fakt milá holka, ale k tomu, co oni dohromady tvoří a k tomu, jak se chovají a uvažují. Přestávám tomu rozumět. Dokud jsem postupovala podle jasně daných společenských pravidel, zapadala jsem jakžtakž do jakéhokoliv kolektivu. Bylo pro mě důležitější, jaké názory mají druzí. Poslouchala jsem je, moc nevnímala sebe a jejich pohledy jsem nakonec převzala za své. Zdálo se to tak mnohem jednodušší. Byla jsem šťastná. Kdokoliv, kdo říká, že tímto způsobem nelze být spokojený, lže. Jde to. Než to člověku začne lézt na mozek. Můj život fungoval a já brečela jen málokdy.

Jak jsem byla zabraná do analýzy sebe sama, nedávala jsem pozor na cestu, uklouzla jsem a na směsi bláta se sněhem jsem spadla na chodník. Já se na to už... Do očí se mi ze vzteku nahrnuly slzy. Na silonce už nebylo oko, ale velká trhлина, která odhalila do krve odřené koleno. Šaty se mi zmáčely špinavou ledovou vodou. Ještěže ulice byla prázdná, takže nikdo neviděl, jak jsem tu držku hodila. Držku... sáhla jsem si na bradu. Tam odřenina byla na štěstí hodně malá, v tu chvíli ji však zvýrazňoval nával krve. Začala jsem se hystericky smát a utírat si čím dál více ronící se slzy. Uviděla jsem světla projíždějícího auta za rohem. Snažila jsem se rychle zvednout. Nemůžu říct, že pokusy o postavení se na rozedřené nohy by se zdály nějak zvlášť úspěšné. Byla mi ukrutná zima, protože se mi namočily i konečky vlasů. Pocítila jsem obrovskou vlnu ponížení, na které jsem zvyklá, tudíž to nebylo to nejhorší. Ta hladina trapna se ještě zvedla, když to projíždějící auto – jednalo se o taxi, u mě zastavilo a zadní dveře otevřel onen nepříjemný režisér s další cigaretou mezi prsty. „Nechcete svézt na pohotovost?“ zeptal se posměvačně.

Vůl. Ignorovala jsem ho a pajdala dál ve směru na zastávku. Kvůli pláči se mi začalo chtít smrkat, jenomže se mi ve vši té zlobě nedařilo najít kapesník, a tak jsem popotahovala. Měla jsem rozmazanou řasenku, místy i rtěnku. Musela jsem vypadat jako špatně provedená maska Jokera. „Nebo aspoň domů,“ vystoupil z taxíku a volal za mnou. „Nebudu riskovat, že někde znovu upadnete, už se nezvednete, a přes noc umrznete. Potom to bude moje vina, i když jste Vy ta, která odmítá pomoc.“

Tak jo. Tak už přestaň bulet, Judito. Otočila jsem se, sundala si boty, protože jsem stejně už byla totálně promočená. Vyrasila jsem k autu. Nikdo si neumí představit, jak moc jsem si přála, aby se mi to jen zdálo. Vždyť právě sedám do auta s chlapem starším o generaci, kterého vůbec neznám. Výtečně. „Nejste úchyl?“

„Ne,“ zasmál se.

„Přísahajte!“

„Přísahám.“ Vzal mi kabelku. „Ukažte.“ Potom se zeptal řidiče, jestli má lékárničku v kufru. Vyndal ji.

„Víte, že jste první osoba, co mi zkritizovala Shakespeara?“ usmál se, když mi pomocí látkového kapesníku a vody z flašky amatérsky dezinfikoval koleno.

„Opravdu? To se teda divím.“

„No,“ pokýval. Pak mi podal malinký kousíček silonky zabarvený krví, který našel přilepený na mé noze. „Podržte.“ Pak pokračoval: „Othello, Hamlet, Macbeth – nikdo si nestěžoval.“

„Tak aspoň jste měl dnes dvě premiéry,“ podotkla jsem kousavě.

Ale jako by mě neslyšel: „Přiměla jste mě přemýšlet nad zpracováním toho Luhrmannova filmu.“

„Prosím, jen to ne.“

Svým způsobem si povídal sám se sebou. „Ano, myslím, že by to bylo dobré. I hercům by to sedlo možná víc. A určitě bychom tím zaujali širší publikum. Musím to s Alešem ještě probrat. Musíme to rozplánovat. Napsat scénář a tak. Přípravy zaberou tak měsíc, když to půjde, jak má. Nazkoušené to taky nebude hned,“ přemýšlel nahlas. „Vy tu nemáte ani jednu náplast,“ řekl taxikáři při prohrabávání se lékarničkou. Ten to nechal bez odezvy. „Máte nějakou doma?“ podíval se na mě.

Kývla jsem. Napjatá nálada mě už opouštěla. „Nebylo to zas tak špatné. Ta Vaše hra.“

„Ne?“

„Ne... Kulisy byly pěkné,“ pousmála jsem se znovu kousavě.

„Kulisy, jasný...“ zopakoval tišším hlasem. „A co že jdete tak brzo? Je nejlepší čas slavit, podle většiny lidí, podařenou premiéru.“

„Můžu odejít kdykoliv budu chtít. Nemusím se nikoho dovolovat.“

„Samozřejmě.“

„A proč nejdůležitější člověk večera odchází mezi prvními?“

„Zůstat či odejít, když se dostaví manžel? To je oč tu běží.“

„Ach tak.“

„Navíc – nejsem zdaleka tak důležitý jako herci.“

„Jak to myslíte?“

„U filmu je režie nezbytná, protože rozhoduje o všem, o kameře – koho má zachytit a jak. Když se mluví o filmu, tak se víc říká: ‚V Tarantinově novém filmu hrají ten a ten‘, naopak u divadelní hry se režisér zmiňuje až podřadně. Nemůže tolik věcí ovlivnit. Režirovat filmy byl bych zkrátka víc známý.“

„O tom by se dalo polemizovat.“

Usmál se a prohrábl si tmavé, místy již prošedivělé vlasy. Asi zvyk. Nebo spíš zlozvyk. Zbytek cesty se už nemluvilo. Jen pan taxikář s nadšením řekl: „Jé, to jste režiroval toho nového *Romea a Julii*? Víte, moje žena na to chtěla jít, jenže si nestihla koupit žádné šaty do divadla, jak jsme tam dlouho nebyli.“

„Jo?“ zeptal se s překvapeně nadzvednutým obočím a tím pádem se mu vytvořily vrásky na čele. Možná trošku přehrával. „No vidíte. Tak příště přijďte a u pokladny řekněte, že jsem vás pozval já. Dostanete jedny z nejlepších míst, která vždy případně necháváme pro zvláštní hosty,“ znovu se usmál a dál kouřil z okénka.

Dojeli jsme před kolej. Režisér mi otevřel a podal ruku k opoře, abych mohla vystoupit. „Tak tady bydlíte?“ optal se, prohlížeje si zevnější vzhled domu.

„Jo,“ odpověděla jsem krátce. Potom nastala minuta trapného ticha. Stál tam, jako by na něco čekal. Po chvílce, kdy jsem nenápadně, ale netrpělivě přešlapovala a zahřívala ruce, jsem se rozhodla odejít. „Tak... tak děkuji,“ usmála jsem se. „Na shledanou.“ Otočila jsem se ke vstupním schodům.

„Počkejte,“ zastavil mě zatáhnutím za rukáv. „A co taxi?“

„Co s ním?“

„No, jeli jsme dva. A auto ujelo jednou delší cestu, než původně mělo. To dělá padesát procent,“ vysvětlil bez mrknutí.

Tak jsem vytáhla peněženku a dala mu polovinu ceny za svezení. „Na shledanou,“ řekla jsem podruhé a podala mu ruku.

„Nebojte, já Vám to vynahradím. Nechcete jít zítra na kávu? Zvu Vás. “ Beze slova jsem vyšla po schodech k velkým vstupním dveřím. „Judito, půjdeš?“

„Ještě uvidím.“ Kristián...